

Za Grebenarjem

Tukaj na jésen je vriskala ajda —
saj ni res, to je bila Majda.
Ali obé?
Kdo pa to ve!

Za gradom

Tukaj sva hitre štruklje valila,
pôtlej jih ta lačnim delila.
Majda, tedaj sva slabó operirala,
mar bi jih bila za zdaj konzervirala!

Toplice

Tukaj po Sori sva čofotala,
v produ iz peska gradove zidála,
Majda, Majda, tristo hudičev,
daj mi usta, da ne bom kričal!

Plác 34 (po starem štetju)

Tu sem se rodil,
se igral, učil,
pól sem šel po sveti —
zdaj ne znam več peti.

(*Spisala Loška smojka*)

Pavletu Blazniku

13—VI—1973

Virum opúsque canó — ki ni mu enakega!
Mož je iz Loke doma, ki škofja brižinska
postala posest pred tisoč je leti.
Mož je mladenič sveže podobe, krepkih moči
telesnih in dušnih — na vrhu telesnih je sil,
ki v službi nenehni duhá stvarjálnega so,
snujočega že stoletja mu pol.

Fant je pogumen, ponosen podal se
iz Loke v Ljubljano, do vzeten za pesem, gosli
in znanost, ki odkriva preteklost škofjo v Loki —
z ljubeznijo, vnemo vso predal se je Muzi Historije,
potaplja podnevi se v skrivno pisanje pradavnih;
nuja življenjska, glasbeni dar in prožno teló
ponoči v kavarni mu vodi po strunah rokó —
v rosnem pa jutru nato — hajd' peš v Loko,
čarobni goslač z violino pod pazduho. —
Sanja bedé čez Sorško poljé, mimo Bitnja,
s pogledom v hribih poljanskih in selških,
kako so živeli mu tod predniki davni
pod palico krivo frisinških škofov,
sanja, naklepa, kak' skrito njih žitje in bitje
izvabil kot glasbo iz gosli bi
pismenkam skrivnim in težkim desetih stoletij,
da zaživelo gospostvo bi loško v živi podobi,
kot nobena krajina slovenska
slikarja še našla ni v knjigi, besedi.

Fant ta gorenjski, ki pest mu je krepka,
vreden, da dalmatinski cvet je dobil —
in volja prešerna vdano sledi besedam učitelja Ljudmila, Milka,

kažočim v skrivnostno preteklost mu pot,
zakrito v pergamentih bavarskih. —
Zastavi namen si, krepkó z vso voljo
stopa za njim: kot kompozicijo glasbenik,
analizo, sintezo s širokim obzorjem si
on osvoji — kleše in kuje z voljo prekrepko —
list se za listom vrsti,
jasní se mu leto za letom preteklosti loške,
kraj mu za krajem v gospostvu vstaja
v podobi gospodarski, življenjski:
kak ljudstvo bori se z zemljó, krčí in orje,
stavi si hrame, vasi, prideluje in pase,
odrájtjuje štibro, pravde velike in male —
kak zvesto je grudi,
rod se za rodom množi, trdno na zemlji stoji!

Pavle: valčke in tange igrajo mu gosli,
simfonije posluša in opere —
pesniška duša je sam —
simfonije njegovega dela duhá,
življenja na loškem gospostvu
ustvarja pero mu leto za letom:
note številke so, karolinška pisména,
ki snuje kot tkavec v podobo jih živo
življenja minulih stoletij,
kdor poglobi se v nje, melodija iz njih
zazveni, valovi, kipi in hrumi:
žitje in bitje kmeta na hubi, meščana v Loki
v cehih, suknjah gosposkih, v grajskih zidéh,
kajžarjev malih, ki s prsti rujejo v zemljo,
da ohranijo dih si življenja...

Kot freske mogočne ob spremljavi glasbil
oživé zdaj pred nami selitve v doline in hribe,
kjer gozdni divjadi drug bo zdaj
človek — loški podložnik.
Ne bega mladenič in mož od snovi do snovi —
za ciljem širokim, visokim
kot górník v goré stopa preudarno, mirnó
in dela pomnik so življenjske poti mu in truda:
Kolonizacija Selške doline, Poljanske,
Bitenj in selška posest,
Kmečki podložnik Sorškega polja, Županija Dovje,
Gospostvo v Besnici,
Dolenjska posest škofov brižinskih
in še vrsta razprav v Loških razgledih...
In društvo muzejsko v Loki — poglavje bogato.
Prepiše, natisne z razlago, obsežno pol tisoč strani,
urbarje škofije, ki last ji je Loka
in njena posest na Gorenjskem, Dolenjskem.

Delo veliko med tem snovati pomaga:
Zgodovino gospodarstva in družbe Slovencev,
ki ne prišla bi na svetlo bila
brez njegovih naporov večletnih.
Druži, moléduje, pripravlja kolege,
seje, zapisniki mnogi priča so truda njegovega.
Sam vanjo napisal razprav je,
ki zajemajo vso slovensko zemljo!

In mine za tem let prav deset:
tisočletna je Loka, gospostvo —
spomin zdaj slavi trpljenja in dela
tisočev njenih ljudi v tisoč teh letih —
a najlepši, trajni spomin, ki preživel bo
bron, igre in petje, govornike, slavja,
knjiga je Pavleta Blaznika
o zgodovini Loke, gospostva,
ki vrh je in krona blesteča življenjskega truda
moža, ki v tem letu slavi
vsem v veselje delaven, mlad in krepak
sedemdeset življenja že let,
let, ki zakriva svežina moža jih,
ki pokonci mu stopa trdna postava v prožen korak,
ki brazd si v lice nič ni pridóbil,
ki žive mu, samozavestno zrejo oči,
ki brki so beli v okras mu,
ki lasje mu častito ozarjajo glavo:
ves govori, kak trdo mu delo, življenje bilo je,
kako zmagovito opravil je nalógo odlično!

Kot častni meščan rodne zdaj Loke
časčèn, poveličan v delu velikem
stoji trden in zdrav kot simbol
tisočletnih podložnikov Loke,
svobodnih na prelepih
poljanskih, selških in sorških tleh!

Le hodi na Rožnik, da obnoviš si moči
za delo, ki čaka — in glej v kraje domače:
na Stari vrh, Blegoš in hribe okrog,
ki poveličal si v znanosti Ti jih,
kot Visoški gospod jih je z lepo besedo...
Pavle — zdrav in krepak
bodi nam mnogo še let
do skrajnih mejá!

(Spisal Vilko Novak)